

TEMAT NR 23: DROGA KU WSPÓLNEJ EUROPIE

1. DEMOKRATYZACJA EUROPY ZACHODNIEJ.

Rok 1945 przyniósł Europie wiele zmian ustrojowych. Upadły nazistowskie Niemcy, a w zachodnich strefach okupacyjnych władze amerykańskie, brytyjskie i francuskie narzuciły społeczeństwu niemieckiemu ustrój demokratyczny. W 1949 roku powstała pod ich kontrolą Republika Federalna Niemiec (RFN). Kanclerz Konrad Adenauer konsekwentnie realizował politykę integracji swojego kraju z państwami Europy Zachodniej i strukturami NATO. We Włoszech skompromitowany współpracą z faszyzmem król Wiktor Emanuel III abdykował, a w referendum w 1946 roku większość Włochów opowiedziała się za przekształceniem państwa w republikę. W krajach o wielowiekowej tradycji państwowej i ugruntowanej demokracji nastąpił rozwój instytucji obywatelskich. Wprawdzie w południowej Europie nadal w niektórych krajach (Portugalii, Hiszpanii i Grecji) panowały rządy dyktatorskie, jednak i tam z czasem doszło do przekształcenia się ich w demokracje. We Francji w 1958 roku przeprowadzono reformy konstytucyjne, które ustabilizowały jej ustrój. Na czele republiki stanął wówczas ponownie Charles de Gaulle. Za jego prezydentury w 1962 roku została zakończona wojna w Algierii oraz doszło do podpisania niemiecko – francuskiego Traktatu przyjaźni. Dokument ten ugruntował powojenne pojednanie między obu narodami.

Do połowy lat siedemdziesiątych XX wieku zarówno w Europie, jak i całym świecie zachodnim trwał nieprzerwany wzrost gospodarczy, którego efektem był coraz większy dobrobyt i poprawa warunków życia. Utwierdziło to obywateli w przekonaniu o wyższości systemu demokratycznego nad reżimami autorytarnymi i totalitarnymi. Przykładem tego stał się tzw. niemiecki cud gospodarczy, który już w latach pięćdziesiątych XX wieku zapewnił RFN pozycję lidera gospodarczego Europy Zachodniej.

Odmienne sytuacja przedstawiała się w Europie Wschodniej, która po II wojnie światowej znalazła się w strefie sowieckiej dominacji. Wprawdzie tamtejsze państwa formalnie należały do grupy państw demokratycznych (najczęściej określano je jako demokracje ludowe), lecz w rzeczywistości cała władza znajdowała się w rękach partii komunistycznych.

2. UPADEK EUROPEJSKICH DYKTATUR.

Portugalia od 1932 roku była rządzona przez dyktatora Antonia de Oliveirę Salazara. Zmarł on w 1970 roku, a cztery lata później w tym państwie doszło do tzw. rewolucji goździków. Grupa lewicowo nastawionych oficerów, wspartych masowo przez ludność, obaliła dotychczasowy rząd. Mieszkańcy Lizbony w dowód wdzięczności wręczali żołnierzom

goździki, dlatego kwiaty te stały się symbolem pokojowej rewolucji. Po tych zmianach Portugalia bezkrwawo stała się demokratyczną republiką. W tym samym 1974 roku w Grecji po krwawych zamieszkach obalono dyktatorskie i nieudolne rządy tzw. czarnych pułkowników, rządzących krajem od 1967 roku. Z kolei w 1975 roku zmarł długoletni dyktator Hiszpanii, generał Francisco Franco. Władzę objął, zgodnie z planem dyktatora, książę Juan Carlos z dynastii Burbonów. Jeszcze przed śmiercią dyktatora przyszły król zaczął nawiązywać kontakty ze zwolennikami liberalnych zmian. Po śmierci Franco Juan Carlos wstąpił na tron i już jako król Hiszpanii rozpoczął wdrażanie reform prowadzących do demokratyzacji w tym państwie. W 1977 roku odbyły się tam pierwsze demokratyczne wybory, a konstytucja z 1978 roku ustanowiła Hiszpanię jako monarchię parlamentarną z systemem wielopartyjnym.

3. POCZĄTEK INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ.

Silne nacjonalizmy w okresie międzywojennym uniemożliwiały realizację planów integracji politycznej i gospodarczej Europy. Powrócono do tej koncepcji po zakończeniu II wojnie światowej. Chodziło o wspólną odbudowę Europy po zniszczeniach wojennych. W krajach Europy Zachodniej narastała jednak obawa, że dojdzie do kolejnej wojny, tym razem z coraz silniejszym Związkiem Sowieckim.

W 1947 roku został ogłoszony plan Marshalla, który zakładał pomoc Stanów Zjednoczonych dla mieszkańców zniszczonej wojną Europy w postaci kredytów, surowców czy żywności. Ponieważ kraje komunistyczne pod presją Moskwy odrzuciły tę pomoc, posłużył on zwiększeniu jedności krajów Europy Zachodniej. Pod amerykańskim naciskiem państwa korzystające z planu Marshalla powołały do życia **Organizację Europejskiej Współpracy Gospodarczej**. Jej celem była sprawna koordynacja służąca korzystaniu z pomocy USA. W późniejszym okresie OEEC została przekształcona w **Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju** (ang. skrót: OECD). Początkowo więc kraje europejskie jednoczyły się przede wszystkim na drodze wspólnych projektów ekonomicznych.

Za jeden z etapów integracji europejskiej uznaje się powstanie **Beneluksu**, zrzeszającego Belgię, Holandię i Luksemburg. Kiedy państwa te wyzwalały spod okupacji niemieckiej, ich rządy postanowiły współpracować ze sobą w celu m.in. odbudowy zniszczeń wojennych i likwidacji klęski głodu. Jednym z efektów tej współpracy była obowiązująca od 1947 roku unia celna.

Oslabiona ekonomicznie po II wojnie światowej Francja obawiała się odbudowy potęgi militarnej Niemiec. Jednocześnie wśród francuskich polityków pojawił się pomysł takiej integracji ekonomicznej Francji i RFN, aby w przyszłości konflikt militarny między tymi

państwami był nieopłacalny. Idea ta stała się podstawą deklaracji ogłoszonej w 1950 roku przez francuskiego ministra spraw zagranicznych **Robert Schumana**, nazwanej **planem Schumana**. Ten polityk był gorącym zwolennikiem integracji europejskiej. Podobne poglądy głosili inni politycy chadeccy – kanclerz RFN **Konrad Adenauer** i premier Włoch **Alcide de Gasperi**. Plan Schumanna zakładał koordynację rozwoju przemysłu ciężkiego i wydobywczego Francji oraz możliwość jego rozszerzenia na inne kraje. Plan ten szybko zyskał poparcie także innych państw i w 1951 roku sześć z nich (Francja, RFN, Belgia, Holandia, Luksemburg i Włochy) zawarło w Paryżu traktat o powołaniu **Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (EWWiS)**. Układ wszedł w życie w 1952 roku.

4. OD EWG DO UNII EUROPEJSKIEJ.

Współpraca między sześcioma państwami członkowskimi EWWiS szybko wykroczyła poza górnictwo i hutnictwo. W 1957 roku w Rzymie zawarto traktaty powołujące do życia **Europejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG)** oraz **Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Euratom)**. Zapowiedziano utworzenie wspólnego rynku oraz ujednolicanie polityki gospodarczej państw członkowskich. Stopniowo znoszono cła, a obywatele mogli podejmować pracę we wszystkich państwach członkowskich. Stopniowo znoszono cła, a obywatele mogli podejmować pracę we wszystkich państwach członkowskich. Unie celna, która ostatecznie weszła w życie w 1968 roku, przyczyniła się do wzrostu obrotów handlowych między państwami EWG. Pod naciskiem Francji wprowadzono także dotowany i chroniony cłami przed napływem towarów z zewnątrz wspólny rynek rolny. Z kolei zadaniem Euratomu było zacieśnianie współpracy w dziedzinie rozwoju energetyki jądrowej. Początkowo każda z trzech wspólnot (EWWiS, EWG i Euratom) miała odrębne organy, stopniowo jednak doszło do ich połączenia. W 1967 roku zaczęła funkcjonować **Komisja Wspólnot Europejskich**, w skład której wchodziłi przedstawiciele wszystkich państw należących do Wspólnot. Obecnie jej działalność kontynuuje **Komisja Europejska** – organ władzy wykonawczej Unii Europejskiej.

Poza wspólnotami pozostawali początkowo Brytyjczycy, bardzo sceptycznie nastawieni wobec organizacji, które ograniczały suwerenność ich członków. Jednak coraz bardziej widoczny sukces integracji gospodarczej zachęcił ich do podjęcia w latach sześćdziesiątych XX wieku decyzji o wstąpieniu do EWG. Wówczas zdecydowanie sprzeciwiła się temu Francja. Wielka Brytania została przyjęta do Wspólnot dopiero po dziesięciu latach starań, w 1973 roku, wraz z Danią i Irlandią. W połowie lat siedemdziesiątych XX wieku zwoływanie co pewien czas spotkania przywódców państw członkowskich, tzw. szczyty, zaczęto nazywać **Radę Europejską**. W 1979 roku odbyły się pierwsze bezpośrednie

i powszechne wybory **do Parlamentu Europejskiego** z siedzibą z **Strasburgu**. Gremium to stało się reprezentacją społeczeństw państw należących do Wspólnot. W latach osiemdziesiątych XX wieku liczba krajów członkowskich Wspólnot powiększyła się o kolejne, demokratyczne już państwa europejskie: Grecję (1981 r.) oraz Hiszpanię i Portugalię (1986 r.).

Zwieńczeniem procesu jednoczenia się Europy było zawarcie w lutym 1992 roku traktatu w holenderskim mieście **Maastricht**. Powołano wówczas **Unię Europejską (UE)**. Zaczęła ona funkcjonować od **1993 roku**. Nowy traktat stanowił podstawę dla wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, ściślejszej współpracy w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznej. Umożliwił również wprowadzenie wspólnej waluty – **euro**.

5. UKŁAD Z SCHENGEN.

Integracja europejska rozszerzała się także na zupełnie nowe obszary. W 1985 roku w luksemburskim mieście Schengen zawarto układ o stopniowym znoszeniu kontroli na wewnętrznych granicach. Początkowo ratyfikowało go tylko go pięć państwa: Francja, RFN oraz kraje Beneluksu. Układ z Schengen zaczęto wcielać w życie w 1995 roku, a stopniowo zdecydowały się do niego przystępować inne kraje europejskie.

MATERIAŁY I POMOCY EDUKACYJNE DO TEMATU – DROGA KU WSPÓLNEJ EUROPIE

Wczoraj i dziś 8, Podręcznik do historii dla klasy ósmej szkoły podstawowej, Robert Śniegocki, Agnieszka Zielińska, Nowa Era, Warszawa 2018

Portale i strony internetowe – pl.wikipedia.org, epodreczniki.pl, histmag.org, europa.eu, unia-europejska-kpsw.blogspot.com, www.e-historia.com.pl, europejskiportal.eu, europa.edu.pl, encyklopedia.pwn.pl, tomaszewska.com.pl, sjp.pwn.pl, eur-lex.europa.eu, zapytaj.onet.pl, mfiles.pl, www.europarl.europa.eu, eurodialog.org.pl, www.wikiwand.com/pl, filmy na YouTube o Unii Europejskiej, integracji europejskiej i strefie Schengen.

POLECENIA DO WYKONANIA

Proszę przeczytać powyższe streszczenie, ewentualnie temat z podręcznika „Droga ku wspólnej Europie”, str. 143 – 147 lub skorzystać ze źródeł internetowych, a następnie odpowiedzieć na następujące pytania i wysłać odpowiedzi do 12 maja 2020 r. na maila: rsegda1@o2.pl:

- 1. Przedstaw proces integracji krajów zachodnioeuropejskich po II wojnie światowej.**
- 2. Wymień kolejne etapy kształtowania się zjednoczonej Europy.**
- 3. Opisz zjawiska, które wpłynęły na umocnienie się demokracji w Europie Zachodniej po II wojnie światowej.**

W razie problemów proszę pisać do mnie na wyżej podanego e-maila.

TEMAT NR 24: PRZEMIANY SPOŁECZNE I KULTUROWE W DRUGIEJ POŁOWIE XX WIEKU

1. EWOLUCJA OBYCZAJOWA.

Na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX wieku doszło do radykalnych przemian obyczajowych w społeczeństwach Zachodu. Duży wpływ na te przeobrażenia miała rewolucja naukowo – techniczna, która w tym czasie objęła kraje zachodnie i przyniosła rozwój środków masowego przekazu, szczególnie telewizji. Dzięki niej ludzie mieli większy dostęp zarówno do informacji, jak i do rozrywki.

Przemiany społeczne i obyczajowe dotyczyły przede wszystkim młodzieży z pokolenia, które urodziło się po zakończeniu II wojny światowej. Dobrobyt, który po wojnie zapanował w krajach zachodnich, przyczynił się do rozwoju edukacji. Po studiach przedstawiciele młodego pokolenia szybciej podejmowali pracę i uniezależniali się od rodziców.

Tworzyli także własną kulturę pozostającą w opozycji do świata dorosłych. Rozpoczęli masowy bunt i opowiedzieli się za odrzuceniem dotychczasowych wartości.

Młodzi ludzie wypowiedzieli posłuszeństwo rodzicom i nauczycielom, krytykowali także dotychczas darzone szacunkiem instytucje, takie jak uczelnie, instytucje religijne czy tradycyjne partie polityczne. Dążyli do tego maksymalnej niezależności, wolności i samorealizacji. W tym celu domagali się pełnej tolerancji dla części nieakceptowanych, a nawet prawnie ściganych dotychczas postaw, jak np. odmiennych orientacji seksualnych czy zażywania narkotyków.

Wraz ze zmianami społecznymi postępowała także **rewolucja obyczajowa**. Jej początek zbiegł się na rynek pigułki antykoncepcyjnej i coraz większą dopuszczalnością aborcji. Wywołało to tzw. **rewolucję seksualną** – odrzucenie dotychczasowego konserwatywnego wzorca relacji seksualnych, oficjalnie przypisanych wyłącznie małżeństwu, a rozpowszechnienie się krótkotrwałych i niezobowiązujących erotycznych związków. Wzrosło zainteresowanie sprawami ludzkiej płciowości, pojawiła się tolerancja dla nagości, powstała też moda odsłaniająca ciało, np. minispódniczki. Rewolucja seksualna przyniosła także wzrost liczby rozwodów i stała się jedną z przyczyn kryzysu tradycyjnego wzorca rodziny.

Symbolem nowej epoki został również olbrzymi wzrost popularności zespołów rockowych. Muzycy **The Beatles**, **The Animals** czy **The Doors** stali się idolami młodzieży. Działalność tych grup także znakomicie oddawała zachodzące zmiany. Członkowie The Beatles zaczęli

swoją karierę jako chłopcy w garniturach, a w 1970 roku kończyli jako brodaci krytycy zachodniej kultury.

2. RUCHY KONTESTATORSKIE.

Kwestionowanie dotychczasowych norm życia społecznego, czyli **kontestacja**, doprowadziło do powstania nieformalnych ruchów młodzieżowych – subkultur. W latach sześćdziesiątych XX wieku szczególnie popularny stał się ruch **hipisów**, których określano także mianem dzieci kwiatów. Ich bunt był skierowany przeciw normom funkcjonującym w świecie dorosłych. Hipisi odrzucali konsumpcyjny styl życia, obowiązek pracy zarobkowej, podważali sens władzy politycznej i prawo stosowania przez nią przemocy. Krytycznie oceniali istniejącą hierarchię społeczną oraz instytucję małżeństwa. Alternatywą dla panującej kultury konsumpcyjnej miała być **kontrkultura**, często podważająca tradycję Zachodu. Jako zadeklarowani **pacyfiści**, czyli przeciwnicy wojny, zwolennicy tego ruchu organizowali liczne wystąpienia przeciwko zbrojeniom i wojnie w Wietnamie, jednak odżegnywali się od otwartej działalności politycznej. Hipisi preferowali życie w niewielkich niezależnych wspólnotach – komunach, byli przeciwni własności prywatnej, odrzucali pieniądź, byli orędownikami życia na łonie natury, wolnej miłości, a część z nich także – zażywania narkotyków. Noszący długie włosy i niekonwencjonalne kolorowe stroje oraz biżuterię hipisi upodabniali się wyglądem do rdzennych mieszkańców Ameryki Północnej – Indian. Ich znakiem rozpoznawczym była „pacyfa” – antywojenny znak. Oryginalna kultura hipisowska stała się inspiracją dla nowych trendów w muzyce rockowej, sztuce, nauce i myśli społecznej. Z tradycji tej wywodzą się tacy muzycy jak **Jimi Hendrix**, **Janis Joplin**, a także zespoły **Led Zeppelin** czy **Jethro Tull**. Do legendy przeszedł festiwal w **Woodstock** w USA w 1969 roku pod hasłem „Pokój, miłość i szczęście”, podczas którego muzyków słuchało ok. 400 tys. osób. Z ruchu hipisowskiego wywodzili się także członkowie pierwszych ruchów ekologicznych, takich jak **Greenpeace**.

W latach siedemdziesiątych XX wieku w muzyce młodzieżowej zaczął dominować hard rock, którego głównymi przedstawicielami były grupy **Deep Purple** oraz **Black Sabbath**. Zaczęły także powstawać pierwsze grupy kontestujące kulturę hipisów. Następcy hipisów znacznie radykalniej odrzucali zastany porządek świata i stali się prekursorami punk rocka, który w 1976 roku w okresie głębokiego kryzysu gospodarczego, upowszechnił się na Wyspach Brytyjskich. Nowym hasłem młodzieży stało się wówczas sformułowanie z piosenki zespołu **Sex Pistols** „No future” („Bez przyszłości”).

3. RUCHY FEMINISTYCZNE.

Po zakończeniu II wojny światowej bezskutecznie próbowano ponownie przywrócić tradycyjny model rodziny, z kobietą jako żoną i matką koncentrującą się na życiu rodzinnym. Zmiany okazały się jednak nieodwracalne i rewolucja obyczajowa zmieniła sytuację kobiet z Europy i Ameryki Północnej. Zaczęto masowo odchodzić od konserwatywnego modelu narzucanego kobietom w społeczeństwie. Czołową postacią ruchu feministycznego, domagającego się zrównania kobiet w prawach politycznych i społecznych stała się Betty Friedan. W swojej książce *Mistyka kobiecości* odrzucała dotychczasowe role społeczne wyznaczane kobietom, podkreślała natomiast potrzebę ich edukacji, pracy zawodowej i szeroko rozumianej samorealizacji.

4. BUNTY STUDENCKIE.

Szczytowe nasilenie buntów młodzieżowych nastąpiło w końcu lat sześćdziesiątych XX wieku. Młodzi ludzie ulegli wówczas wpływom ideologii anarchistycznej lub lewackiej, czyli skrajnie lewicowej, np. maoistycznej. Protestowali przeciwko dotychczasowym normom społecznymi i kapitalizmowi. Do tego dochodził sprzeciw wobec wojny w Wietnamie, bezrobocie czy (w USA) problem nierówności rasowych. Do największych zamieszek doszło w maju 1968 roku na uniwersytetach francuskich. Domagano się szybkich i radykalnych reform społecznych i edukacyjnych. Młodzież żądała m.in. wpływu na zarządzanie uczelniami, domagała się zniesienia opłat za edukację i zmiany systemu oceniania. Głośno wzywano też do ustąpienia dotychczasowych polityków, zwłaszcza prezydenta de Gaulle'a. W demonstracji w Paryżu oprócz studentów wzięli udział także robotnicy, co podniosło liczbę protestujących do kilkuset tysięcy. Francja pogrążyła się w kilkutygodniowym strajku powszechnym, w którym uczestniczyło 10 mln osób. Na ulicach Paryża pojawiły się barykady i doszło do ostrych starć z policją. Wówczas de Gaulle zagroził wprowadzeniem stanu wyjątkowego i użyciem wojska. Sytuacja uspokoiła się, ale prezydent podał się do dymisji.

Przykład Paryża podzielał na inne kraje. Strajki wybuchały na uniwersytetach w RFN, we Włoszech czy w Szwecji. Mimo mniejszej skali skutki były podobne. Choć zamieszki stłumiono, cele rewolty studenckiej zostały osiągnięte. Miejsce wartości konserwatywnych (podporządkowanie religii, szacunek dla hierarchii czy władzy) zostały zastąpione przez idee liberalne lub lewicowe (wyzwolenie seksualne, feminizm, pacyfizm).

Z czasem część przywódców studenckich demonstracji z maja 1968 roku doszła do wysokich stanowisk państwowych. Nie wyparli się poglądów, które głosili w młodości, choć chcieli je realizować już w znacznie mniej radykalnej formie. W społeczeństwie coraz popularniejsze stawały się idee lewicowe, ekologiczne i feminizm.

5. TERRORYZM POLITYCZNY.

Wystąpienia młodzieży zaczęły zanikać na początku lat siedemdziesiątych XX wieku. Zmiany nie zadowolili jednak części najbardziej radykalnych organizacji lewackich, marzących o wprowadzeniu w państwach Zachodu komunizmu na wzór chiński. Zaczęły wówczas powstawać lewackie organizacje terrorystyczne, częściowo inspirowane i wspierane przez kraje bloku wschodniego. W RFN powstała grupa Frakcja Czerwonej Armii, zwana też od nazwisk liderów grupą Baader – Meinhof. Oskarżała ona władze RFN o konturowanie faszystowskiego modelu władzy i zasłynęła przeprowadzeniem szeregu akcji terrorystycznych, w tym napadami na banki, atakami na komisariaty policji czy jednostki NATO, porwaniami polityków i biznesmenów, a nawet zamachami na obiekty cywilne, jak np. dom towarowy. We Włoszech działalność terrorystyczną prowadziły z kolei Czerwone Brygady. Udało się im porwać i zamordować wielokrotnego włoskiego premiera Alda Moro. We Francji w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku działała Akcja Bezpośrednia.

Równocześnie dały znać o sobie także neofaszystowskie organizacje terrorystyczne. Podczas zorganizowanego przez jedną z nich zamachu na dworzec kolejowy we włoskiej Bolonii w sierpniu 1980 roku zginęło ponad 80 przypadkowych osób, w tym także dzieci. W latach osiemdziesiątych XX wieku organizacje terrorystyczne zostały ostatecznie rozbite w wyniku działań policji i służb specjalnych, a ich liderzy zginęli lub trafili do więzień.

6. WALKA Z SEGREGACJĄ RASOWĄ.

Zniesienie niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych nie doprowadziło do równouprawnienia ludności czarnoskórej. W wielu stanach na południu USA obowiązywały zasady segregacji rasowej. Czarnoskórzy musieli korzystać z innych niż biali miejsc w autobusach czy restauracjach, a nawet z odrębnych toalet. W latach pięćdziesiątych XX wieku na czele ruchu walczącego pokojowymi metodami o prawa dla czarnoskórych stanął pastor **Martin Luther King**. Z jego inicjatywy organizowano akcje czy wielkie marsze protestacyjne. Przez ponad rok trwał bojkot komunikacji miejskiej, w których wyznaczone były oddzielne miejsca dla osób czarnoskórych. W 1963 roku odbył się w Waszyngtonie marsz ok. 200 tys. osób, podczas którego pastor King wygłosił swoje słynne przemówienie, opatrzone później tytułem *Mam marzenie*. Pod jego wpływem, a także w obliczu groźby wybuchu masowych zamieszek o charakterze rasowym w 1964 roku wprowadzono prawa znoszące segregację rasową na terenie całych Stanów Zjednoczonych. Zapewniono m.in. równy dostęp obywatelom do szkół czy środków komunikacji. Sam Martin Luther King został laureatem Pokojowej Nagrody Nobla.

7. SOBÓR WATYKAŃSKI II.

Kościół katolicki na Zachodzie mocno odczuł odchodzenie społeczeństw od religii. Aby zatrzymać ten proces, papież Jan XXIII w 1962 roku zwołał Sobór Watykański II. Obrady zakończyły się w 1965 roku, już po śmierci Jana XXIII, za pontyfikatu papieża Pawła VI. W kościele katolickim wprowadzono szereg zmian, m.in. zamiast łaciny zastosowano języki narodowe w liturgii, a kapłani zaczęli odprawiać twarzą do wiernych. Rozpoczęły się rozmowy z innymi Kościołami i rezultacie m.in. uznano za niebyłe ekskomuniki wydane przez siebie przez kościoły katolicki i prawosławny w 1054 roku. Rozpoczęto także dialog z wyznawcami innych religii- judaizmu i islamu. Mimo to proces odchodzenia społeczeństw Europy Zachodniej od religii trwał. Dotyczył zresztą także w podobnym kościołów protestanckich. Doprowadziło to do zjawiska **laicyzacji**, czyli do ograniczenia wpływów religii i duchownych w życiu społecznym i politycznym. Do wyjątków należało tylko kilka państw, w tym Polska, gdzie kościół katolicki nadal odgrywał dużą rolę w życiu społeczeństwa, które upatrywało w nim oparcie dla opozycji wobec władzy komunistycznej.

MATERIAŁY I POMOCE EDUKACYJNE DO TEMATU – PRZEMIANY SPOŁECZNE I KULTUROWE W DRUGIEJ POŁOWIE XX WIEKU

Wczoraj i dziś 8, Podręcznik do historii dla klasy ósmej szkoły podstawowej, Robert Śniegocki, Agnieszka Zielińska, Nowa Era, Warszawa 2018

Portale i strony internetowe – epodreczniki.pl, encyklopedia.pwn.pl, klasowka.onet.pl, pl.wikipedia.org, cojawiem.pl, brainly.pl, e-historia.com.pl, eszkola.pl, tomaszewska.com.pl, www.oryginalnoscpodochrona.pl, bazarwiedzy.pl, www.infocast.pl, www.szkolnictwo.pl, www.wykop.pl, filmy na YouTube o hipisach, rewolucji obyczajowej, festiwalu w Woodstock w 1969 roku, przemówieniu Martina Luthera Kinga z 1963 roku i Soborze Watykańskim II.

POLECENIA DO WYKONANIA

Proszę przeczytać powyższe streszczenie, ewentualnie temat z podręcznika „Przemiany społeczne i kulturowe w drugiej połowie XX wieku”, str. 148 – 153 lub skorzystać ze źródeł internetowych, a następnie odpowiedzieć na pytania i wysłać odpowiedzi do 12 maja 2020 r. na maila: rsegda1@o2.pl:

- 1. Wyjaśnij, na czym polegała rewolucja obyczajowa lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX wieku.**
- 2. Opisz główne ruchy kontestatorskie.**
- 3. Przedstaw cele buntów studenckich w krajach zachodnich w latach sześćdziesiątych XX wieku.**

W razie problemów proszę pisać do mnie na wyżej podanego e-maila.